

IPP2: Thúc đẩy thay đổi văn hóa, tư duy về đổi mới sáng tạo và khởi nghiệp

Chương trình Đối tác đổi mới sáng tạo (ĐMST) Việt Nam - Phần Lan giai đoạn 2 (IPP2) là Chương trình hợp tác phát triển giữa hai Chính phủ Việt Nam và Phần Lan, do Bộ Ngoại giao Phần Lan và Bộ Khoa học và Công nghệ (KH&CN) Việt Nam đồng chủ quản, thực hiện trong 4 năm (3/2014-10/2018) với tổng ngân sách 11 triệu Euro. Chương trình được thiết kế gồm 3 cấu phần chính: (1) Phát triển môi trường thể chế và xây dựng năng lực về ĐMST; (2) Thúc đẩy quan hệ đối tác ĐMST; (3) Hỗ trợ các dự án khởi nghiệp ĐMST. Ngày 10/3/2017 vừa qua, Ban Quản lý IPP2 đã tổ chức sự kiện Harvest Day nhằm tổng kết, trình diễn các kết quả quan trọng của Chương trình và chuẩn bị cho giai đoạn kết thúc. Nhân sự kiện này, Tạp chí đã có cuộc trao đổi với bà Trần Thị Thu Hương - Vụ trưởng, Trợ lý Bộ trưởng kiêm Giám đốc IPP2 về những đóng góp nổi bật của Chương trình.

Xin bà cho biết những kết quả chính mà IPP2 đã đạt được trong chặng đường vừa qua?

Trong thời gian qua, IPP2 đã tiên phong thử nghiệm các mô hình mới trong đào tạo, xây dựng năng lực và hỗ trợ khởi nghiệp ĐMST ở Việt Nam, với mục tiêu thúc đẩy sự phát triển lành mạnh của hệ sinh thái khởi nghiệp ĐMST, làm cơ sở phát triển lực lượng doanh nghiệp ĐMST tăng trưởng nhanh, đóng góp cho sự phát triển kinh tế bền vững. Cụ thể, về vấn đề hỗ trợ phát triển thể chế, chúng tôi đã kết nối để các chuyên gia giỏi của quốc tế tham gia tư vấn soạn thảo các chính sách có tác động lớn trong dài hạn như: Đề án hỗ trợ hệ sinh thái khởi nghiệp ĐMST quốc gia đến năm 2025 (đã được Thủ tướng Chính phủ phê duyệt tại Quyết định số 844/QĐ-TTg ngày 18/5/2016); Luật Chuyển giao công nghệ sửa đổi (hiện đang được trình Quốc hội xem xét thông qua); chế định về khởi nghiệp và đầu tư mạo hiểm.

Về hoạt động hỗ trợ khởi nghiệp và hệ sinh thái khởi nghiệp ĐMST, IPP2 đã thí điểm thành công mô hình tài trợ kinh phí theo hai giai đoạn (vốn mỗi ban đầu

và vốn nâng cấp tăng tốc) kèm theo các hỗ trợ mềm tư vấn, đào tạo theo kinh nghiệm Phần Lan, đảm bảo các nguyên tắc minh bạch, công khai, công bằng và sử dụng chuyên gia quốc tế đánh giá độc lập các đề xuất dự án. Trong số 32 dự án doanh nghiệp khởi nghiệp ĐMST và liên danh phát triển hệ sinh thái khởi nghiệp ĐMST được IPP2 tài trợ, có thể kể tên các dự án tốt nhất và tiềm năng nhất được vào giai đoạn 2 tài trợ nâng cấp, như: các dự án doanh nghiệp khởi nghiệp thành công trong cung cấp các ứng dụng tự động tiếp thị các trang thương mại điện tử - Beeketing, phân tích xử lý dữ liệu lớn Big Data - Abivin, hệ thống giải pháp tương tác quản lý khách sạn - Ezcloud, cung cấp sản phẩm dừa tươi nguyên trái cho thị trường nội địa và quốc tế - Hamona, cung cấp nền tảng giáo dục tương tác trực tuyến - Sen Platform, hay các dự án cung cấp dịch vụ hỗ trợ khởi nghiệp thành công như Hệ sinh thái khởi nghiệp Đà Nẵng, Fablabs, HATCH, iAngel, Mekong Startup, Nền tảng ươm tạo sáng kiến ĐMST xã hội SIIP.

Đặc biệt, sản phẩm công nghệ Plasma lạnh (tác giả TS. Đỗ

Hoàng Tùng, TS. Nguyễn Thế Anh) thuộc Dự án thương mại hóa máy phát tia Plasma lạnh trong ứng dụng y sinh của Công ty cổ phần công nghệ Plasma Việt Nam PLT được IPP2 tài trợ ban đầu năm 2015, đã được bình chọn là 1 trong 10 sự kiện KH&CN tiêu biểu của Việt Nam năm 2016. Máy PlasmaMed được Bộ Y tế cấp giấy chứng nhận đăng ký lưu hành năm 2016 và đưa Việt Nam trở thành một trong những quốc gia đầu tiên trên thế giới ứng dụng thành công công nghệ Plasma lạnh trong điều trị.

Trong hỗ trợ xây dựng năng lực, IPP2 đã đào tạo nhiều chuyên gia tư vấn khởi nghiệp, giảng viên nguồn về ĐMST và khởi nghiệp, cán bộ hoạch định chính sách về ĐMST, góp phần làm thay đổi tư duy và văn hóa về khởi nghiệp ĐMST ở Việt Nam.

Bà có thể nói rõ hơn về tác động “thay đổi tư duy và văn hóa khởi nghiệp ĐMST” mà bà vừa đề cập?

Ngoài những tác động về chính sách mang tính vĩ mô như tôi đã nói ở trên, IPP2 đã thiết kế Chương trình đào tạo khung về ĐMST và khởi nghiệp, trên cơ sở

đó, đã lựa chọn đào tạo 12 học viên từ khu vực công và tư với 2 tháng học tập trung và 6 tháng thực hành dưới sự hướng dẫn của các chuyên gia quốc tế và trong nước có uy tín. Sau khóa đào tạo, các học viên được trang bị các kiến thức lý luận và thực tiễn về ĐMST và khởi nghiệp cập nhật ở trình độ quốc tế, đủ năng lực để thực hành huấn luyện và tư vấn cho các doanh nghiệp khởi nghiệp hoặc tham mưu xây dựng chính sách của Chính phủ về ĐMST và khởi nghiệp. Hơn nữa, họ đã kết nối thành mạng lưới chuyên gia tư vấn khởi nghiệp ĐMST, thành lập được các công ty dịch vụ khởi nghiệp, tổ chức các khóa đào tạo ở các trường phổ thông, trường đại học, cơ quan nhà nước; tổ chức các hội nghị, hội thảo, câu lạc bộ để lan tỏa và truyền bá các kiến thức và tư duy mới về ĐMST và khởi nghiệp trong cả nước. Trong năm 2016, với sự tài trợ của IPP2, nhóm này đã tổ chức các diễn đàn “Fail Smart” tại Hà Nội và TP. Hồ Chí Minh (chia sẻ kinh nghiệm thất bại trong khởi nghiệp, truyền bá văn hóa dũng cảm chấp nhận, đương đầu với rủi ro, thất bại để thành công trong tương lai), thu hút sự tham gia của đông đảo các bạn trẻ khởi nghiệp và sinh viên các trường đại học.

Năm 2016, IPP2 bắt đầu triển khai hoạt động hợp tác với các trường đại học của Việt Nam để đưa chương trình đào tạo khung về ĐMST và khởi nghiệp vào giảng dạy ở các trường, khởi đầu với Chương trình đào tạo 33 giảng viên nguồn đến từ 11 trường đại học (Đại học Ngoại thương, Đại học Bách khoa Hà Nội, Đại học Bách khoa Đà Nẵng, Đại học Bách khoa TP Hồ Chí Minh, Đại học Công nghệ Sài Gòn, Đại học Nha Trang, Đại học Đà Lạt, Đại học FPT...). Trong năm 2017, IPP2 tiếp tục cung cấp các gói

Lễ trao chứng chỉ cho các giảng viên nguồn về ĐMST và khởi nghiệp của 11 trường đại học Việt Nam

tài trợ cho 4 dự án của 8 trường đại học, nhằm giúp các trường đại học hình thành hệ sinh thái khởi nghiệp ĐMST, kết nối và lan tỏa văn hóa khởi nghiệp, văn hóa ĐMST từ các trường đại học ra ngoài xã hội và cộng đồng.

Trong quá trình thực hiện Chương trình, điều gì là thách thức lớn nhất đối với IPP2, thưa bà?

Thách thức lớn nhất của IPP2 cũng như các chương trình hỗ trợ khởi nghiệp khác của Việt Nam là vấn đề chất lượng của các ý tưởng ĐMST và năng lực thực hiện dự án của các nhóm khởi nghiệp Việt Nam. Môi trường hỗ trợ khởi nghiệp của Việt Nam còn sơ khai, văn hóa khởi nghiệp thiếu vắng, chưa có một hệ sinh thái khởi nghiệp đẳng cấp quốc tế để nuôi dưỡng và hỗ trợ thiết thực cho khởi nghiệp ĐMST ở Việt Nam.

Vì vậy, rất cần các giải pháp tổng thể từ phía Chính phủ để đổi mới tư duy, hình thành văn hóa khởi nghiệp, tác động toàn

diện tới các yếu tố cấu thành để có được một hệ sinh thái thực sự lành mạnh và tiệm cận được với tư duy quốc tế về hỗ trợ khởi nghiệp ĐMST ở Việt Nam.

Xin bà cho biết, từ nay đến khi kết thúc, IPP2 sẽ tập trung vào những công việc gì?

Chúng tôi tập trung triển khai Chiến lược kết thúc Dự án (Exit Strategy) nhằm một mặt chuyển giao kết quả, kinh nghiệm, bài học thực hành tốt nhất của Dự án; nhân rộng mô hình hỗ trợ khởi nghiệp ĐMST, đào tạo nâng cao năng lực hướng đến mang lại lợi ích chiến lược và tác động bền vững cho phía Việt Nam; mặt khác, tạo tiền đề chuyển quan hệ đối tác hợp tác Việt Nam - Phần Lan từ viện trợ không hoàn lại sang quan hệ hợp tác thương mại đôi bên cùng có lợi (Aid to Trade).

Xin trân trọng cảm ơn bà!

Thực hiện: **MN**